

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 28 czerwca 2011 r.

DL-P-I-071-59/11/5

BM-I-071-281/11/3

SENAT
Biuro Prok. Senackich
Wpłynęło dn. 20.6.11
nr. 6271 podpis

Pani

Grażyna Anna Sztark

Wicemarszałek Senatu

Senator Ryszard Kuczyński,

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Eryka Smulewicza w sprawie prawnych konsekwencji postoju pojazdu w strefie płatnego parkowania, bez uiszczenia należnej opłaty za postój oraz oceny działań podejmowanych w związku z tym przez funkcjonariuszy straży miejskich i Policji, przesłane za pismem z dnia 1 czerwca 2011 r., nr BPS/DSK-043-3722/11, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 19, poz. 115, z późn. zm.) korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania. Za nieuiszczenie tej opłaty art. 13f ust. 1 tej ustawy przewiduje pobranie przez zarząd drogi, a w przypadku jego braku zarządcę drogi opłaty dodatkowej, której wysokość określana przez radę gminy (radę miasta) – nie może przekroczyć 50 zł.

Strefa płatnego parkowania jest oznaczana znakiem informacyjnym D-44.

Jak wynika z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) znaki i sygnały drogowe wyrażają ostrzeżenia, zakazy, nakazy lub informacje. Z kolei w art. 7 ust. 2 tej ustawy zawarte jest upoważnienie dla ministra właściwego do spraw transportu i ministra właściwego do spraw wewnętrznych, do określenia w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, znaków i sygnałów obowiązujących w ruchu drogowym, ich znaczenia i zakresu obowiązywania, uwzględniając w szczególności konieczność dostosowania sygnałów drogowych do postanowień umów międzynarodowych.

Wydane na podstawie powyższego upoważnienia rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. *w sprawie znaków i sygnałów drogowych* (Dz. U. Nr 170, poz. 1393, z późn. zm.) w § 58 ust. 4 stanowi, że znak D-44 „*strefa parkowania*” oznacza wjazd do strefy, w której za postój pojazdu jest pobierana opłata. Jak wynika dalej z treści tego przepisu, w strefie tej zabroniony jest postój pojazdu bez wniesienia opłaty, z wyjątkiem postoju pojazdów osób lub jednostek, dla których ustalona została zerowa stawka opłaty, oraz postoju pojazdów komunikacji publicznej na wyznaczonych dla nich miejscach.

Jak wynika z poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 września 2009 r., I KZP 15/09, OSNKW 2009/10/85 parkowanie pojazdu w strefie płatnego parkowania, bez uiszczenia należnej opłaty za postój, skutkuje również niezastosowaniem się do znaku drogowego D-44, a tym samym wypełnieniem znamion wykroczenia określonego w art. 92 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – *Kodeks wykroczeń* (Dz. U. z 2010 r., Nr 46, poz. 275, z późn. zm.). Jak zauważył Sąd Najwyższy wprawdzie w ramach systematyki powołanego wyżej rozporządzenia znak D-44 został umieszczony wśród znaków informacyjnych, tym niemniej „dyrektywa związana z konkretnym znakiem może być dalej idąca niż proste odczytanie podstawowej treści znaku. Jest niewątpliwe, że każdy znak zawiera konkretną informację dla uczestnika ruchu drogowego niezależnie od tego,

czy umownie zostanie zaliczony do kategorii znaków ostrzegawczych, zakazu lub nakazu. Problem wszakże nie wyczerpuje się w warstwie informacyjnej. Część tych znaków – obok informacji – wyraża również nakaz lub zakaz określonego zachowania się skierowany do konkretnego uczestnika ruchu drogowego. Uczestnik ruchu drogowego nie może zatem ograniczać się do poznania jedynie informacji płynącej ze znaku drogowego. Ta informacja ma mu natomiast uświadomić dyrektywy dotyczące jego dalszego postępowania. Takie dyrektywy, obligujące do podjęcia określonego zachowania lub wręcz przeciwnie, «właśnie nakazujące powstrzymanie się od takiego zachowania, mogą być powiązane z różnymi rodzajami znaków i samo odwołanie się do ich powierzchownej kategoryzacji, nie stanowi wystarczającej wskazówki interpretacyjnej». Zwrócono nadto uwagę, że skoro upoważnienie do wydania powołanego wyżej rozporządzenia obejmuje prawo do określania znaczenia znaków i zakresu ich obowiązywania to zawiera w sobie prawo sformułowania obowiązujących dyrektyw płynących z tych znaków. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy przywołał również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 stycznia 2004 r., sygn. P 9/03 (OTK-A 2004/1/4), w którym stwierdzono, iż dopuszczalne jest funkcjonowanie znaku drogowego łączącego w swej treści kilka funkcji np. informacji i zakazu, co służy ograniczaniu liczby znaków drogowych do niezbędnego minimum. Trybunał Konstytucyjny odniósł się bezpośrednio do funkcji znaku D-44, wskazując, iż posiada on oprócz funkcji informacyjnej również funkcję zakazu, która została wprowadzona słownym wyrażeniem, iż w strefie oznaczonej tym znakiem zabroniony jest postój pojazdu bez wniesienia opłaty.

Podzielając powyższe stanowisko, należy stwierdzić, iż nie ulega wątpliwości, że przedstawiona sytuacja skutkuje kumulowaniem odpowiedzialności administracyjnej i odpowiedzialności za wykroczenie, które to, jak słusznie podniósł w swoich orzeczeniach Trybunał Konstytucyjny, stanowi naruszenie art. 2 *Konstytucji RP*, albowiem jest wyrazem nadmiernego fiskalizmu i nie uwzględnia w żadnym stopniu interesu obywatela, który poniósł karę administracyjną

(zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 kwietnia 1998 r., K 17/97, OTK 1998/3/30 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 września 2007 r., P 43/06, OTK–A 2007/8/95).

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy stwierdzić, iż postój pojazdu w strefie płatnego parkowania bez wniesienia opłaty stanowi przypadek pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione, a zatem zgodnie z art. 130a ust. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*, upoważnia Policję lub straż gminną (miejską) do unieruchomienia pojazdu przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół.

Jak wyżej podniesiono parkowanie pojazdu w strefie płatnego parkowania, bez uiszczenia należnej opłaty za postój, skutkuje wypełnieniem znamion wykroczenia określonego w art. 92 § 1 k.w., zgodnie z którym, kto nie stosuje się do znaku lub sygnału albo do sygnału lub polecenia osoby uprawnionej do kierowania ruchem lub do kontroli ruchu drogowego, podlega karze grzywny albo karze nagany. Przewidziana w tym przepisie grzywna może być nałożona w drodze mandatu karnego.

Zgodnie z art. 97 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.) w postępowaniu mandatowym funkcjonariusz uprawniony do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego może ją nałożyć jedynie, gdy schwymano sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia (art. 97 § 1 pkt 1), gdy stwierdzi popełnienie wykroczenia naocznie pod nieobecność sprawcy, a nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu (art. 97 § 1 pkt 2), gdy stwierdzi popełnienie wykroczenia za pomocą przyrządu kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytyany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu (art. 97 § 1 pkt 3), w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia.

Nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego ograniczone jest terminem i nie może nastąpić po upływie 14 dni od daty ujawnienia czynu w wypadku, o którym mowa w art. 97 § 1 pkt 1 k.p.s.w., 90 dni w wypadku, o którym mowa w art. 97 § 1 pkt 2 k.p.s.w., oraz 180 dni w wypadku, o którym mowa w art. 97 § 1 pkt 3 k.p.s.w.

Jak wynika z art. 95 § 1 k.p.s.w. postępowanie mandatowe prowadzi Policja, a inne organy, gdy przepis szczególny tak stanowi.

W przypadku straży gminnych (miejskich) upoważnienie do nakładania grzywnien w postępowaniu mandatowym stanowi art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o strażach gminnych* (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z późn. zm.). Z uwagi na to, iż ustawa ta nie określa wykroczeń, do których stosuje się postępowanie mandatowe, zgodnie z art. 95 § 4 k.p.s.w., zakres wykroczeń, za które można nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego, określa w drodze rozporządzenia, właściwy minister, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Na tej podstawie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał rozporządzenie z dnia 17 listopada 2003 r. *w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego* (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.). Jak wynika z § 2 ust. 2 tego rozporządzenia strażnicy gminni (miejscy) mogą nakładać grzywny w drodze mandatu karnego m.in. za wykroczenie z art. 92 § 1 k.w. – w zakresie upoważnienia do kontroli ruchu drogowego uzyskanego lub utrzymanego w mocy na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*. Zgodnie z § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. *w sprawie kontroli ruchu drogowego* (Dz. U. Nr 132, poz. 841, z późn. zm.) upoważnienie do kontroli ruchu drogowego wydaje komendant powiatowy (miejski) Policji.

2 *Wojciech Jankowski*
z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Zbigniew Wrona
PODSEKRETARZ STANU